

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2021-2022

Probă scrisă

Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Test de antrenament nr. 1

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A.

1. Explicit informații vizualizării a șovăgből. Helyes válaszok: Lois Lowry = a regény szerzője/regényíró; Tóth Tamás Boldizsár = a regény fordítója, Jonas = a regény főhőse/főszereplője; Phillip Noyce = a regényből készült film rendezője. **4 pont**

2. Egyenes következtetések megfogalmazása a szövegből vett információk alapján. Helyes válaszok:

Kijelentés	Igaz	Hamis
A mű cselekménye a múltban játszódik.		X
A mű egy trilógia első kötete.		X
A regény elérhető magyar nyelven is.	X	
A regény egy utópia.		X

4 pont

3. Explicit információk vizualizării a szövegből vagy rövid válasz megfogalmazása a szövegből vett információk alapján. Minden azonosított, megfelelő rovatba írt információ 1 pontot ér. Lehetséges válasz:

Annak bizonyítéka, hogy pozitívan fogadják a regényt:	Annak bizonyítéka, hogy elmarasztalják a regényt:
<ul style="list-style-type: none">• <i>a regény elnyerte az 1994-es Newbery Medal irodalmi díjat;</i>• <i>több mint 5 és fél millió eladási példányszámot ért el;</i>• <i>az Egyesült Államokban és Kanadában több középiskola olvasmánylistáján szerepel.</i>	<ul style="list-style-type: none">• <i>bírálat és kritika illette a művet a témája miatt;</i>• <i>tiltólistákon is rajta van.</i>

5 pont

4. Információk, gondolatok értelmezése. Minden helyes válasz 3 pontot ér. Helyes válaszok: c., a. **6 pont**

5. Összetartozó információk kapcsolása. Minden helyes társítás 1 pontot ér. Minden rovatba egyetlen betűjel kell, hogy kerüljön. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válaszok:

1.	c.
2.	d.
3.	b.
4.	a.
5.	e.

5 pont

6. A köznapi szövegek valóságvonatkozásainak megfigyelése, szövegtömörítés a lényeg/fő gondolat kiemelésével és átfogalmazásával, információk azonosítása a szöveg alapján. Személyes álláspont megfogalmazása és indoklása a szövegből vett példák és a tapasztalatok alapján. Az álláspontot alátámasztó érvek megfelelő kiválogatása a következő részletből: *A tizenkét éves Jonas olyan világban él, melyben nincs igazságtalanság, éhezés, erőszak, nincsenek kábítószeresek, a családok életében is teljes a harmónia. Mindez az*

egyenlétnek köszönhető, amely tudatos, objektív tervezésen, szigorú előírásokon, valamint biológiai és egyéb szabályozásokon alapszik. Ezek mind azt a célt szolgálják, hogy a negatív élmények kiiktatásával az igazán mély érzelmeket is száműzzék a közösség életéből. Így a családok élete harmonikus, a kapcsolatok kiegyensúlyozottak, mindenki illedelmes, nyugodt és elégedett, nincs ok a félelemre, aggódásra, elkeseredésre. A gyerekek az iskolában megismerik a közösség szabályait, megtanulják a telep rendjét és a helyes nyelvhasználatot: hogy minden mondatot jól átgondoljanak, minden megfogalmazásuk világos, minden szóválasztásuk tökéletes legyen. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 6 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 5 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont.

6 pont

B.

1. A szórend, mondathangsúly és kontextus összefüggésének azonosítása. Fókuszpozícióban lévő főnévi kifejezés azonosítása. Minden helyes aláhúzás 2 pontot ér. Helyes aláhúzások:

Magyar nyelven 2001-ben jelent meg Tóth Tamás Boldizsár fordításában.

2009-ben a bajai Szent László Általános Művelődési Központ színtársulata vitte színpadra elsőként.

A történet egy jövőbeli közösségben veszi kezdetét.

abban az időszakban több hasonló, tinikről szóló disztópiafilm jelent meg

4 pont

2. Igevonatok. Igék társítása a hozzájuk tartozó kötelező szereplőkkel. Minden helyes társítás 1 pontot ér. Helyes megoldás:

1)	e.
2)	d.
3)	c.
4)	b.
5)	a.
6)	f.

6 pont

3. Az elemkészlet változása és változatai. Belső szóalkotás: szóképzés. Ige: igekötők és igemódosítók. Helyes válasz: a.

5 pont

4. Belső szóalkotás: szóösszetétel. Szóösszetételek jelentésbeli viszonyai. Minden érvényes szómagyarázat 2 pontot ér. Lehetséges válaszok:

kábítószer = szer, ami kábít/ kábításra alkalmas szer/ embereket (el)kábító szer

szóválasztás = szó (meg)választása

tiltólista = lista azzal, ami tiltott/ lista, ami tilt/ tiltott dolgok listája

példányszám = példányok száma

4 pont

5. Birtokos szerkezet mint forma. Birtokos szerkezet jelentésének azonosítása. Minden helyes besorolás 1 pont.

A birtokot a birtokos hozza létre	A birtok a birtokos számára készült, rá vonatkozik
Lois Lowry regénye Tóth Tamás Boldizsár fordítása Phillip Noyce rendezése	a közösség szabályai középiskolák olvasmánylistája

5 pont

6. Események, körülmények és résztvevők leképeződése a mondat egységeire. Az ige alanyi és határozói vonzata: alanyi szerepű főnévi csoport, határozói szerepű főnévi csoport. Minden helyesen kiemelt kifejezés 1 pontot ér. Helyes válaszok:

1) *milyen titkok lapulnak az öt körülvevő világ békéje mögött.*

alanyi szerepű kifejezés: *milyen titkok*

határozói szerepű kifejezés: *az öt körülvevő világ békéje mögött*

2) *bírálat és kritika illetve a művet a témája miatt.*

alanyi szerepű kifejezés: *bírálat és kritika*

határozói szerepű kifejezés: *a témája miatt*

3) *ez a téma divatosnak, már-már elcsépeltnek minősült.*

alanyi szerepű kifejezés: *ez a téma*

határozói szerepű kifejezés: *divatosnak, már-már elcsépeltnek*

6 pont

II. TÉTEL

(30 pont)

1. Explicit és implicit információk felismerése, adatok és gondolatok értelmezése és összefoglalása, lényeglátás, egyszerűbb ok-okozati összefüggések felismerése.

Lehetséges válasz: Jonast nevezték ki az emlékek őrzőjének, a korábbi őrző pedig felkészíti őt, átadja neki az emlékeket, és ennek köszönhető, hogy a két szereplő élete szorosan összefügg. A közös feladat, a felelősség összekapcsolja őket, ugyanakkor kiszakítja a közösségből. Jonas tisztelettel tekint mesterére, megbízik benne. Bár tart a feladattól, amivel az örökítő meg akarja bízni, de a közösség érdekében vállalja azt. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszáadásra – 1 pont.

5 pont

2. Rövid válasz megfogalmazása, információk, gondolatok értelmezése a szöveg alapján. Lehetséges válasz: Jonas és az örökítő sokat voltak együtt, sokat beszélgettek az elmúlt év alatt. Mindketten megváltoztak, és készek a társaik életét is megváltoztatni. A döntés most a fiú kezében van. A döntéshozók talárájába burkolózva Jonas nagy elhatározásra jut: megpróbálja, mert a kudarc egyenlő a halállal, de ha meg sem próbálja, nem érdemes élnie.

Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszáadásra – 1 pont.

5 pont

3. A szövegben lévő logikai és tartalmi kapcsolatok, összefüggések felismerése, gondolatok értelmezése és összefoglalása. Lehetséges válasz: Az őrző azt magyarázza el Jonasnak, hogy a fájdalomnál, amit az emlékek felidéznek, rosszabb a magány, vagyis hogy egyedül éli át az emlékeket, így senki mással nem oszthatja meg a gondolatait, a világnézetének, véleményének változását. Mindez azért különösen fájdalmas, mert az emlékek ismeretében mindkettejük számára világos, hogy amit ők tudnak, azt a teljes közösségnek tudnia kellene. Jonas az egy év alatt megtapasztalta az emlékek, az általuk átörökített érzelmek és érzések súlyát. Teljesen megváltozott az élete, a látásmódja. Tudja, hogy ő az egyetlen, aki véghez viheti az örökítő által felvázolt tervet. Fél a következményektől, de azért elfogadja a küldetést. Így nem ő lesz egyedül az emlékek birtokosa, hanem megoszthatja azokat másokkal, majd később az emberek egymás között is.

Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszáadásra – 1 pont.

5 pont

4.

• Témához való igazodás:

- Az események részletező, kifejtett bemutatása (a választott téma felvázolása) – 3 pont, a választott téma részleges bemutatása – 2 pont, kísérlet a választott téma bemutatására – 1 pont.
- A szöveg információira való utalás – 2 pont.

• Az élménybeszámoló sajátosságainak betartása: Az élménybeszámoló sajátosságainak minél pontosabb követése (egy-egy szám első személyű elbeszélés, elbeszélői nézőpont, elbeszélés hangneme, ritmusa stb.) – 5 pont; az élménybeszámoló sajátosságainak részleges betartása – 3 pont.

• Nyelvi megformáltság, helyesírás: 0–1 hibatípus – 5 pont, 2–3 hibatípus – 3 pont, 4–5 hibatípus – 1 pont, több mint 5 hibatípus – 0 pont.

15 pont

A javítókulcs nem tartalmazza az összes lehetséges helyes választ. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő érvényes válasz maximális pontot ér.